

Guidelines for Using Information on the Internet to Promote Learning for Art Education Undergraduates แนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา

Thorfun Wanchaem

ทอฝัน หวานชะเอม

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Corresponding author: thorfun.w@rmail.ru.ac.th

Received April 26, 2023 ■ Revised July 25, 2023 ■ Accepted August 17, 2023 ■ Published December 28, 2023

Abstract

The aims of this research were 1) to investigate the use of information on the Internet that helps promote Art Education students' learning, and 2) to propose guidelines for using online information to enhance Art Education students' learning. The participants consisted of 300 Art Education students and 16 lecturers in the Art Education curriculum. Questionnaires and interviews were deployed for gathering data.

Research findings showed that, overall, the students' opinions of using information on the Internet and the importance of using information on the Internet were at a high level. The guidelines are as follows.

As for information evaluation, instructors should suggest reliable websites, apply a reflection thinking method, and be unbiased. Students should use information from both domestic and international websites that specify the authors, dates of publication, language accuracy, and references.

As far as application to learning is concerned, students should present information in the classroom to exchange ideas. Instructors may provide topics for students to search, analyze, and compile their information, or apply it to create artwork. Teaching activities should emphasize searching information on the Internet, using analytical processes in class, and using the information that is relevant to the purpose.

The other aspect is ethical use of information. Instructors should educate students about copyright and Creative Commons, refer to the sources of the information used in teaching. Students should compile the information and edit it in their own way with proper citations and references.

Keywords: internet, information on the internet, the internet to promote learning, art education

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา จำนวน 300 คน และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 16 ท่าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีการปฏิบัติและความสำคัญในระดับมาก แนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา สรุปได้ดังนี้

ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ควรแนะนำเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ ใช้วิธีการสะท้อนคิด ควรเป็นกลาง นักศึกษาควรตรวจสอบและเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่แสดงวันเผยแพร่ข้อมูล ใช้ภาษาถูกต้องและอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และตรวจสอบชื่อผู้เรียบเรียงเนื้อหา

ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ ได้แก่ อาจารย์ควรให้นักศึกษานำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ประเด็นการหาข้อมูลแล้วให้วิเคราะห์และเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง หรือประยุกต์ในการสร้างสรรค์งาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต สอนกระบวนการวิเคราะห์พร้อมวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน พิจารณาความแตกต่างของข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ และเลือกใช้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการค้นหา

ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ควรสอนนักศึกษาให้มีความรู้เรื่องลิขสิทธิ์และสัญญาอนุญาตแบบเปิด ควรอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้สอน และให้นักศึกษาประมวลเนื้อหาแล้วเรียบเรียงใหม่แต่ยังคงอ้างอิงแหล่งข้อมูล

คำสำคัญ: อินเทอร์เน็ต, สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต, อินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้, ศิลปศึกษา

■ บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันนี้คงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งที่เข้ามามีบทบาทกับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านอุตสาหกรรม สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสาร และที่สำคัญอย่างยิ่งคือด้านการศึกษา การเรียนการสอนในปัจจุบันได้มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนนั้น เพื่อมุ่งหวังให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้เทคโนโลยียังสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก และประหยัดยิ่งขึ้น ดังเช่น การใช้อินเทอร์เน็ตที่ถือเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สำคัญในปัจจุบัน และมีการนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khamsombat (2019, pp. 45-46) ที่พบว่า วิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ วิธีการศึกษาค้นคว้าจาก Search engine เช่น Google และทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาใช้ในการเรียนรู้มากที่สุด คือ แหล่งข้อมูลในเว็บไซต์โดยใช้ Google และเว็บไซต์อื่น ๆ ซึ่งถือว่าการค้นคว้าข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่ถึงกระนั้น การค้นคว้าหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำเป็นต้องมีหลักการในการค้นหาเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และตอบจุดประสงค์ของการค้นคว้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะข้อมูลหรือสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความหลากหลาย การจะใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นหาความรู้เพิ่มเติม หรือนำมาใช้ประกอบการทำงานของรายวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในการกลั่นกรองข้อมูลนั้น ๆ ว่ามีความน่าเชื่อถือ หรือความถูกต้องเพียงใด ไม่เช่นนั้นจากการได้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตจะกลับกลายเป็นได้ข้อมูลที่ผิดพลาดไป ซึ่งการประเมินแหล่งข้อมูลออนไลน์สามารถพิจารณาได้จาก 1) ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล โดยมีการแสดงถึงผู้รับผิดชอบแหล่งข้อมูล 2) ความถูกต้อง โดยมีการอ้างอิงหรือผ่านขั้นตอนการตรวจสอบจากบรรณาธิการหรือไม่ 3) ความไม่มีอคติ โดยแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ประโยชน์ต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่การโฆษณาชวนเชื่อ และ 4) ความทันสมัย โดยควรตรวจสอบความทันสมัยของเนื้อหาในแหล่งข้อมูลนั้น ๆ (Kijpaisalratana, 2014, pp. 190-192) ดังจะเห็นได้ว่าการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพจากอินเทอร์เน็ต ถือเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนควรพิจารณาข้อมูลให้ถี่ถ้วนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการสืบค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดยกระบวนการนำข้อมูลที่ค้นพบมาประมวลให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่ควร

การปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน โดยทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Anderson et al., 2001, pp. 66-88) ได้อธิบายถึงกระบวนการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ที่ควรเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ชั้น คือ 1) จำ (Remember) หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงความรู้หรือข้อมูลจากการจดจำในข้อมูลนั้น 2) เข้าใจ (Understand) หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายจากข้อความหรือข้อมูล รวมถึงความสามารถในการสื่อสารผ่านวาจา การเขียน และภาพประกอบ 3) ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้สู่การดำเนินการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหา 4) วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึง ความสามารถในการจำแนก และพิจารณาความสัมพันธ์ของความรู้หรือข้อมูล 5) ประเมินผล (Evaluate) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลที่เป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดและ 6) สร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสิ่งใหม่ ดังนั้น เมื่อผู้เรียนได้ข้อมูลจากการค้นคว้าจึงควรนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลตามกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการค้นหาข้อมูล

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งที่อยู่ในรูปแบบของเนื้อหา บทความ เสียง รูปภาพ หรือวิดีโอต่างถูกสร้างสรรค์ขึ้นด้วยความคิด การกลั่นกรองข้อมูล ความตั้งใจ และความสามารถของผู้จัดทำ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานที่มีลิขสิทธิ์คุ้มครอง โดยลิขสิทธิ์ถือเป็นหนึ่งในประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property) ที่หมายถึงทรัพย์สินหรือผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลหรือองค์กร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม (Industrial property) หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ สิทธิบัตร แบบผังภูมิของวงจรรวม เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 2) ลิขสิทธิ์ (Copyright) หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้คิดค้นหรือประดิษฐ์ขึ้น ได้แก่ งานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียง แพร่ภาพ และงานอื่นใดในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือศิลปะ (Nasongkhla, 2014, p. 6; Department of Intellectual Property, Ministry of Commerce [DIP], 2017, pp. 6-8) ดังนั้น การใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงจำเป็นต้องตระหนักและมีแนวปฏิบัติเพื่อให้การใช้ข้อมูลเป็นไปตามหลักจริยธรรมการใช้ข้อมูล

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของหลักสูตรศิลปศึกษา ถือเป็นสาขาวิชาหรือวิชาเอกในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ที่มุ่งผลิตนักศึกษาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการสอนศิลปะ โดยการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตามหลัก Discipline-based art education (DBAE) นั้นประกอบไปด้วย ศิลปะปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ และสุนทรียศาสตร์ (Dobbs, 1992, pp. 21-22) นอกจากนี้ยังรวมถึงวิชาทางด้านศาสตร์การสอน ดังนั้น จึงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษาอย่างมาก รวมถึงการเรียนรู้ถึงตัวอย่างภาพงานศิลปะ เทคนิคการสร้างสรรคผลงานที่หลากหลาย แปลกใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียนที่จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษา จึงต้องการที่จะศึกษาการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา และเพื่อหาแนวทางให้นักศึกษาหลักสูตรศิลปศึกษาเข้าถึง

สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและรู้จักใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในทางสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรศิลปศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ขอบเขตการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีในเรื่องสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต และเรื่องการสร้างความรู้ สามารถสังเคราะห์ เนื้อหาเพื่อทำการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ และด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างมีระเบียบ ถูกต้องตามแนวทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหาแนวทางการใช้สารสนเทศ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา ในขั้นตอนนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศ ทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นนักศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 708 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศ ทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การใช้ อินเทอร์เน็ต 3) การใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ และด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของการปฏิบัติ คือ การปฏิบัติจริงในข้อคำถามนั้น และส่วนของความสำคัญ คือ การเห็นความสำคัญในข้อคำถามนั้น และ 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาค้นคว้าตำราและเอกสารเกี่ยวกับสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้ และจริยธรรม

การใช้อินเทอร์เน็ต 2) วิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสอบถาม 3) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงด้านเนื้อหา โครงสร้างทั้งด้านความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของภาษาแล้วแก้ไขตามคำแนะนำ การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาใช้การคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 ซึ่งข้อคำถามที่ได้ค่าน้อยกว่า 0.50 จะต้องตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) แล้วนำข้อมูลมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยผลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำเสนอในลักษณะตารางประกอบความเรียง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากมหาวิทยาลัยละ 1 ท่าน รวมทั้งหมดจำนวน 7 ท่าน โดยคัดเลือกจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาศิลปศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 2) เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาศิลปศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และ 3) เป็นผู้มีประสบการณ์การสอนในหลักสูตรศิลปศึกษาอย่างน้อย 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยทำการศึกษาค้นคว้าตำราและเอกสารเกี่ยวกับสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้ และจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต มาพัฒนาเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างคำถาม แล้วนำ

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของการใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วปรับแก้ตามให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแยกแยะ หาข้อมูลที่มีความสอดคล้องกัน และสรุปสาระสำคัญในแต่ละด้าน และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 2 สรุปและร่างแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษามาจากแบบสอบถามนักศึกษาหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี และแบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษา มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อร่างแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการประเมินแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

ประชากร คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐที่เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาทั่วประเทศทั้งหมด 7 มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 9 ท่าน โดยคัดเลือกจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) อาจารย์มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาวิชาศิลปศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 2) เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือ

มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาศิลปศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนในหลักสูตรศิลปศึกษาอย่างน้อย 5 ปี และ 4) อาจารย์ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มการตอบแบบสัมภาษณ์ของการวิจัยเรื่องนี้

ผู้วิจัยได้นำแบบร่างแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษาที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหาในแต่ละด้าน โดยผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปเป็นแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษาที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง

ผลการวิจัย (Results)

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67.33) และเพศชาย (ร้อยละ 32.67) วิชาที่ใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประกอบการเรียนหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เรียงตามลำดับจากวิชาที่ใช้มากที่สุด คือ วิชาชีพครู (ร้อยละ 41.00) ประวัติศาสตร์ศิลป์ (ร้อยละ 27.67) ศิลปวิจารณ์ (ร้อยละ 25.33) สุนทรียศาสตร์ (ร้อยละ 22.33) จิตรกรรม (ร้อยละ 24.67) ประติมากรรม (ร้อยละ 24.67) และภาพพิมพ์ (ร้อยละ 34.00) ส่วนรูปแบบของข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้เพื่อประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ หรือใช้ทำงานที่ได้รับมอบหมาย เรียงตามลำดับจากรูปแบบของข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ ภาพผลงานศิลปะ (ร้อยละ 47.67) เนื้อหา (ร้อยละ 46.67) และคลิปวิดีโอ (ร้อยละ 61.67)

Table 1

Mean and Standard Deviation of Student's Opinion in 3 Points Regarding the Use of Information on the Internet ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาในการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3 ด้าน

การใช้สารสนเทศในแต่ละด้าน	การปฏิบัติ			ความสำคัญ		
	M	SD	ความหมาย	M	SD	ความหมาย
1. ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล	3.83	0.54	มาก	4.18	0.50	มาก
2. ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้	4.01	0.50	มาก	4.28	0.51	มาก
3. ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล	4.14	0.56	มาก	4.49	0.53	มาก
รวม	3.99	0.47	มาก	4.32	0.46	มาก

จาก Table 1 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.99$) ส่วนความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านในส่วนการปฏิบัติ พบว่า ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากที่สุด ($M = 4.14$) รองลงมาคือ ด้านการ

ประยุกต์สู่การเรียนรู้ ($M = 4.01$) และด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ($M = 3.83$) ส่วนความสำคัญ พบว่า ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยความสำคัญมากที่สุด ($M = 4.49$) รองลงมาคือ ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ ($M = 4.28$) และด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ($M = 4.18$)

Table 2

Student's Opinion of Using Information on the Internet in Each Point

ความคิดเห็นของนักศึกษาในการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในแต่ละด้าน

การใช้สารสนเทศ	การปฏิบัติ			ความสำคัญ		
	M	SD	ความหมาย	M	SD	ความหมาย
ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล						
1. ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล						
ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้มีการระบุถึงผู้เขียนหรือผู้สร้างสรรค์	4.02	0.77	มาก	4.32	0.72	มาก
ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้มีข้อความแสดงลิขสิทธิ์ของข้อมูล	3.93	0.94	มาก	4.40	0.74	มาก
2. ความถูกต้อง						
มีการพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาก่อนการเลือกใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.24	0.73	มาก	4.52	0.64	มากที่สุด
3. ความไม่มีอคติ						
ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้เป็นข้อมูลที่เป็นกลาง	4.02	0.76	มาก	4.32	0.69	มาก
4. ความทันสมัย						
มีการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของเนื้อหาในแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้	4.01	0.75	มาก	4.32	0.72	มาก
ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้						
1. การจำ						
ข้อมูลที่ได้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษามีความรู้มากยิ่งขึ้น	4.36	0.64	มาก	4.47	0.67	มาก
2. การเข้าใจ						
การค้นคว้าข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ มากยิ่งขึ้น	4.03	0.70	มาก	4.25	0.70	มาก
3. การประยุกต์ใช้						
ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ค้นพบสามารถปรับประยุกต์ใช้ใน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองได้	4.29	0.70	มาก	4.45	0.68	มาก
4. การวิเคราะห์						
มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการค้นคว้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้	4.12	0.69	มาก	4.39	0.62	มาก
5. การประเมินผล						
มีการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ก่อนการเลือกใช้	4.07	0.71	มาก	4.40	0.67	มาก

Table 2
(continued)

การใช้สารสนเทศ	การปฏิบัติ			ความสำคัญ		
	M	SD	ความหมาย	M	SD	ความหมาย
ผลงานศิลปะมีความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นหลังจากการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.17	0.71	มาก	4.34	0.72	มาก
6. การสร้างสรรค์						
สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะรูปแบบใหม่ หลังจากได้ค้นคว้าหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.08	0.73	มาก	4.38	0.67	มาก
ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ได้	4.12	0.74	มาก	4.38	0.70	มาก
ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล						
1. การตระหนักรู้						
มีความตระหนักว่าการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ	4.40	0.69	มาก	4.64	0.59	มากที่สุด
2. การปฏิบัติ						
มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อนำรูปภาพนั้น ๆ ไปใช้ประกอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.23	0.74	มาก	4.56	0.60	มากที่สุด
มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อนำคลิปวิดีโออื่น ๆ ไปใช้ประกอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.19	0.71	มาก	4.56	0.62	มากที่สุด
มีการนำผลงานศิลปะที่ค้นหามาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปปรับประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์งานของตน	4.26	0.75	มาก	4.48	0.67	มาก

จาก Table 2 แสดงถึงผลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดของแต่ละประเด็นในแต่ละด้าน สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วนการปฏิบัติมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้มีการระบุถึงผู้เขียนหรือผู้สร้างสรรค์ ($M = 4.02$) 2) ความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาก่อนการเลือกใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($M = 4.24$) 3) ความไม่มีอคติ คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้เป็นข้อมูลที่เป็นกลาง ($M = 4.02$) และ 4) ความทันสมัย คือ มีการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของเนื้อหาในแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้ ($M = 4.01$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วนความสำคัญมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้มีความสอดคล้องของข้อมูล ($M = 4.40$) 2) ความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาก่อนการเลือกใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($M = 4.52$) 3) ความไม่มีอคติ คือ ข้อมูลบนเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตที่เลือกใช้เป็นข้อมูลที่เป็นกลาง ($M = 4.32$) และ 4) ความทันสมัย คือ มีการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของเนื้อหาในแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้ ($M = 4.32$)

2. ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วนการปฏิบัติมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) การจำ คือ ข้อมูลที่ได้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษามีความรู้มากยิ่งขึ้น ($M = 4.36$) 2) การเข้าใจ คือ การค้นคว้าข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ มากยิ่งขึ้น ($M = 4.03$) 3) การประยุกต์ใช้ คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ค้นพบสามารถปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองได้ ($M = 4.29$) 4) การวิเคราะห์ คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการค้นคว้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้ ($M = 4.12$) 5) การประเมินผล คือ ผลงานศิลปะมีความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นหลังจากการค้นหาข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($M = 4.17$) และ 6) การสร้างสรรค์ คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ได้ ($M = 4.12$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วนความสำคัญมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) การจำ คือ ข้อมูลที่ได้บนเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตทำให้นักศึกษามีความรู้อย่างขึ้น ($M = 4.47$)
2) การเข้าใจ คือ การค้นคว้าข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหา นั้น ๆ มากยิ่งขึ้น ($M = 4.25$)
3) การประยุกต์ใช้ คือ ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ค้นพบ
สามารถปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของ
ตนเองได้ ($M = 4.45$) 4) การวิเคราะห์ คือ มีการวิเคราะห์
ข้อมูลจากการค้นคว้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนนำมาใช้
($M = 4.39$) 5) การประเมินผล คือ มีการพิจารณาความน่าเชื่อถือ
ของข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อนการเลือกใช้ ($M = 4.40$)
และ 6) การสร้างสรรค์ คือ สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
รูปแบบใหม่ หลังจากได้ค้นคว้าหาข้อมูลบนเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต ($M = 4.38$) และข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ทำให้สามารถพัฒนาหรือสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ได้ ($M = 4.38$)

3. ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วน
การปฏิบัติมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) การตระหนักรู้
คือ มีความตระหนักรู้ว่าการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่
สมควรกระทำ ($M = 4.40$) และ 2) การปฏิบัติ คือ มีการนำ
ผลงานศิลปะที่ค้นพบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปปรับปรุงประยุกต์
ใช้กับการสร้างสรรค์งานของตน ($M = 4.26$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยส่วน
ความสำคัญมากที่สุดในแต่ละประเด็น พบว่า 1) การตระหนักรู้
คือ มีความตระหนักรู้ว่าการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่
สมควรกระทำ ($M = 4.64$) และ 2) การปฏิบัติ คือ มีการอ้างอิง
แหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อนำรูปภาพนั้น ๆ ไป
ใช้ประกอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($M = 4.56$) และมีการ
อ้างอิงแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเมื่อนำ
คลิปวิดีโอ นั้น ๆ ไปใช้ประกอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
($M = 4.56$)

**แนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร
ศิลปศึกษา**

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
สรุปและร่างแนวทางเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง
ของเนื้อหาในแต่ละด้าน สามารถนำเสนอเป็นแนวทางการใช้
สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศึกษา ซึ่งนำเสนอทั้ง
ในส่วนของอาจารย์ผู้เป็นบุคคลที่สนับสนุน และในส่วนของ
นักศึกษาที่เป็นผู้ปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล

1.1 ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล มีแนวทาง ดังนี้

- 1) อาจารย์ต้องแนะนำเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือแก่นักศึกษา
- 2) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ขององค์กร หรือ
หน่วยงานที่น่าเชื่อถือ
- 3) นักศึกษาต้องเลือกใช้เว็บไซต์ปฐมภูมิ
- 4) นักศึกษาต้องเลือกใช้เว็บไซต์ที่มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูล
- 5) นักศึกษาต้องเลือกใช้เว็บไซต์ที่ระบุชื่อผู้เขียน หรือผู้เรียบเรียง

เนื้อหา 6) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เรียบเรียง
เนื้อหาโดยใช้ภาษาและการสะกดคำที่ถูกต้อง 7) นักศึกษาต้อง
ตรวจสอบและเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่แสดงวันเดือนปี
ของการจัดทำหรือเผยแพร่ข้อมูล หรือวันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด
8) การศึกษาหรือเลือกใช้คลิปวิดีโอด้านการปฏิบัติงานศิลปะ
ต้องพิจารณาเนื้อหาในเรื่องอุปกรณ์ที่ใช้ กระบวนการปฏิบัติ วิธี
นำเสนอ ข้อควรระวังในการปฏิบัติ และพิจารณาเรื่องการติดต่อ
และ 9) คลิปวิดีโอด้านเนื้อหา หรือด้านวิชาการ ให้เลือกศึกษา
จากคลิปวิดีโอการสัมมนาหรือการอบรมในเรื่องที่ทันสมัย แต่
ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับประเด็นในการค้นหา

1.2 ความถูกต้อง มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องตรวจสอบ
ความถูกต้องของข้อมูลที่นักศึกษาค้นหามาก่อนนำข้อมูล
ไปใช้ 2) อาจารย์ต้องเลือกใช้ภาพผลงานศิลปะที่มีความถูกต้อง
ของสีและขนาดในการสอน เพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์
ในการดูภาพผลงานศิลปะที่ถูกต้อง 3) อาจารย์เป็นผู้คัดเลือก
คลิปวิดีโอให้นักศึกษาใช้ศึกษาหาความรู้ 4) นักศึกษาต้อง
ค้นหาข้อมูลอย่างน้อย 3-5 เว็บไซต์ในเรื่องเดียวกัน เพื่อตรวจสอบ
เนื้อหาที่มีร่วมกัน และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
นอกจากนี้ยังต้องค้นหาข้อมูลทั้งเว็บไซต์ในประเทศและต่าง
ประเทศในเรื่องเดียวกันเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเนื้อหาใน
ประเด็นนั้น ๆ 5) นักศึกษาสามารถเลือกใช้ข้อมูลที่มีการ
สังเคราะห์ในบางประเด็น 6) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลจาก
เว็บไซต์ที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล 7) นักศึกษาสามารถ
เลือกใช้ข้อมูลที่มีการอ้างอิงผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย หรือผล
การทดลอง 8) นักศึกษาต้องตรวจสอบผู้เขียนหรือผู้เรียบเรียง
เนื้อหาในเว็บไซด์นั้นว่าเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
หรือไม่ 9) นักศึกษาต้องศึกษาหรือเลือกใช้ภาพผลงานศิลปะ
ที่ไม่มีการปรับสี ย่อหรือขยายขนาด โดยสามารถศึกษาหรือ
เลือกใช้จากเว็บไซด์พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ห้องแสดงผลงานศิลปะ
หรือเว็บไซด์ของศิลปิน 10) นักศึกษาต้องเลือกใช้คำสำคัญ
(Keyword) ที่หลากหลายและเหมาะสมเพื่อการค้นหา และ
11) นักศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้นก่อนที่จะ
ค้นหาข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 ความไม่มอดิต มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้อง
รับฟังความคิดเห็นเมื่อนักศึกษาเชื่อในข้อมูลที่ค้นหามา และ
นำข้อมูลนั้นมารวมอภิปรายในชั้นเรียน โดยมีอาจารย์เป็น
ผู้ให้ข้อเสนอแนะ 2) อาจารย์สามารถใช้วิธีการสะท้อนคิด
3) อาจารย์ต้องเป็นกลาง และสามารถอธิบายถึงส่วนที่ถูกหรือผิด
ของข้อมูล 4) อาจารย์ต้องตรวจสอบข้อมูลที่นักศึกษาค้นหามา
รวมถึงอาจารย์และนักศึกษายังสามารถตรวจสอบข้อมูล
ร่วมกันได้ 5) อาจารย์ต้องศึกษาหาข้อมูลและข่าวสารเพื่อให้ทัน
กับประเด็นต่าง ๆ 6) อาจารย์ต้องสอนให้นักศึกษาไม่ด่วนสรุป
จากข้อมูลที่ค้นหา 7) นักศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงสิ่งที่เห็น
ด้วยและไม่เห็นด้วยของข้อมูลนั้น ๆ 8) นักศึกษาต้องพิจารณาว่า

ข้อมูลนั้นไม่เป็นการชวนเชื่อ หรือโน้มน้าวไปในทางใดทางหนึ่ง 9) นักศึกษาต้องสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้อ้างอิงในเนื้อหาหรือประเด็นนั้น ๆ 10) นักศึกษาต้องค้นหาข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากเว็บไซต์ที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันและวิเคราะห์ข้อมูล 11) นักศึกษาสามารถตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า 12) นักศึกษาต้องหลีกเลี่ยงการใช้ข้อมูลที่ผู้เขียนหรือผู้เรียบเรียงเนื้อหาเป็นบุคคลที่มีแนวคิด ความเชื่อ หรือมีความโน้มเอียงไปในด้านใดด้านหนึ่ง และ 13) ข้อมูลที่เป็นภาพผลงานศิลปะหรือผลงานปฏิบัติ ต้องวิเคราะห์ถึงสิ่งที่น่าสนใจ สิ่งที่ต้องปรับปรุง และงานนั้นมีอะไรที่สามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้

1.4 ความทันสมัย มีแนวทาง ดังนี้ 1) นักศึกษาต้องตรวจสอบการปรับปรุงข้อมูลล่าสุดของเว็บไซต์ก่อนเลือกใช้ 2) นักศึกษาต้องสืบค้นข้อมูลจากหลายเว็บไซต์และเปรียบเทียบวันปรับปรุงข้อมูลล่าสุด ในประเด็นที่ต้องการความทันสมัย 3) ความทันสมัยของข้อมูลขึ้นอยู่กับประเด็นและวัตถุประสงค์ของการค้นหา ในกรณีที่ต้องการข้อมูลที่ทันสมัยสามารถใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ไม่เกิน 5-10 ปี ในกรณีข้อมูลที่ค้นหาเป็นข้อมูลดั้งเดิมไม่เปลี่ยนแปลง สามารถใช้ข้อมูลที่มีการเผยแพร่มากกว่า 5-10 ปี หรือตามปีที่ค้นพบ สร้างสรรค์หรือเผยแพร่ 4) นักศึกษาต้องค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างประเทศ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ทันสมัยและเห็นความเป็นไปของประเด็นนั้น ๆ ในระดับนานาชาติ และ 5) คลิปวิดีโอที่ใช้ศึกษาหรือเลือกใช้จะขึ้นอยู่กับประเด็นและวัตถุประสงค์ของการใช้ ถ้าต้องการข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันต้องเลือกใช้คลิปวิดีโอที่ทันสมัย

2. ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้

2.1 การจำ มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสอดคล้องกับเนื้อหา 2) อาจารย์ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษานำข้อมูลที่ค้นหามานำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสอบถามถึงความรู้ที่ได้รับ 3) อาจารย์ต้องให้ประเด็นหรือข้อคำถามสำหรับการค้นคว้าหาข้อมูล แล้วให้นักศึกษาประมวลข้อมูลและเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง 4) อาจารย์ต้องตรวจสอบความก้าวหน้าและความครบถ้วนของเนื้อหาในช่วงระหว่างที่นักศึกษาค้นหาข้อมูล 5) นักศึกษานำเสนอข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าให้อาจารย์และเพื่อนนักศึกษารับฟังในชั้นเรียน 6) นักศึกษาต้องสังเกตรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ของงาน ทั้งความประณีตของผลงาน การนำเสนอ และความน่าสนใจของผลงานในการค้นหาข้อมูลภาพผลงานศิลปะหรือข้อมูลทางด้านศิลปะปฏิบัติ และ 7) นักศึกษาเขียนสรุปในส่วนที่คิดว่าตนเองปฏิบัติได้ และส่วนที่เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติ แล้วนำเสนอข้อมูลนั้นหน้าชั้นเรียน ในกรณีค้นหาข้อมูลภาพผลงานศิลปะหรือข้อมูลทางด้านศิลปะปฏิบัติ

2.2 การเข้าใจ มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องให้โจทย์หรือประเด็นในการค้นหาข้อมูล แล้วให้นักศึกษานำข้อมูลนั้นไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทั้งในรูปแบบของงานภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติ 2) อาจารย์พูดคุยหรือสอบถามนักศึกษาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อมูลที่ค้นหามา 3) อาจารย์ใช้แนวคิดหลักการ หรือทฤษฎีต่าง ๆ ในการเชื่อมโยงเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจแบบองค์รวม 4) อาจารย์ใช้วิธีการสอบปากเปล่าหรือการทวนสอบ 5) นักศึกษาต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของข้อมูลที่ค้นหาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ 6) นักศึกษาต้องนำความรู้ที่ค้นหามาปรับใช้ในการปฏิบัติจริงเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2.3 การประยุกต์ใช้ มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ค้นหา แล้วให้นำข้อมูลไปปรับประยุกต์กับการทำงานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แต่ต้องไม่ใช่การคัดลอกหรือการเลียนแบบ 2) อาจารย์กำหนดหัวข้อหรือประเด็นเพื่อให้นักศึกษานำข้อมูลที่ค้นหามาพัฒนาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 3) อาจารย์กำหนดหัวข้อหรือประเด็นในการมอบหมายงานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้นักศึกษาจากงานที่ง่ายไปสู่งานที่ยากขึ้น 4) อาจารย์สอนให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของภาระงานที่มอบหมาย 5) นักศึกษาต้องกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับการค้นคว้า เพื่อนำมาประยุกต์กับการทำงานของตน 6) นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความรู้ที่อาจารย์สอนมาเปรียบเทียบหรือผสมผสานกัน 7) นักศึกษาต้องนำข้อมูลเชิงปฏิบัติที่ค้นคว้าได้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปทดลองปฏิบัติก่อนการนำไปใช้ปฏิบัติจริง 8) นักศึกษาต้องศึกษาภาพผลงานศิลปะที่มีความหลากหลายแล้วนำเสนอประสบการณ์และความรู้เหล่านั้นมาต่อยอดเป็นผลงานศิลปะของตนเอง และ 9) นักศึกษาต้องศึกษาและดูภาพผลงานศิลปะที่หลากหลายทั้งเว็บไซต์ในประเทศและต่างประเทศ เพราะจะสามารถพัฒนาประสบการณ์ทางสุนทรียะและรสนิยมของนักศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องสอนวิธีคิด วิธีทำ วิธีการ และกระบวนการในการวิเคราะห์ พร้อมวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน 2) อาจารย์ใช้คำถามหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) อาจารย์แบ่งกลุ่มนักศึกษาโดยแบ่งตามเรื่องที่สนใจร่วมกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลในประเด็นที่สนใจพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นหามา 4) อาจารย์ต้องมีใบงาน หรือให้ประเด็นในการวิเคราะห์ที่ชัดเจน 5) อาจารย์ต้องสอนให้นักศึกษาจัดระบบข้อมูลจากการสืบค้น และเปรียบเทียบเพื่อหาจุดร่วมของข้อมูล 6) นักศึกษาต้องทำผังความคิด (Mind map) 7) นักศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการและทฤษฎีในแต่ละเรื่อง และ 8) ข้อมูลที่

เป็นภาพผลงานศิลปะหรือภาพผลงานสร้างสรรค์ นักศึกษาต้องวิเคราะห์ถึงกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงความรู้ที่ได้รับและสิ่งที่สามารถนำมาปรับประยุกต์กับการทำงานของตน

2.5 การประเมินผล มีแนวทาง ดังนี้ 1) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการค้นหา 2) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลบนเว็บไซต์ที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล 3) นักศึกษาต้องเลือกใช้เว็บไซต์ที่ระบุชื่อผู้เขียนหรือผู้จัดทำ 4) นักศึกษาต้องเลือกใช้เว็บไซต์ที่ระบุวัน เดือน ปี ในการจัดทำหรือการเผยแพร่ข้อมูล 5) นักศึกษาต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนการเลือกใช้ 6) ในกรณีที่ข้อมูลนั้นเป็นเนื้อหาหรือบทความ นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลที่มีการเรียบเรียงโดยใช้ภาษาไทย และ 7) นักศึกษาต้องเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ขององค์กรหรือภาคีเครือข่ายที่น่าเชื่อถือ

2.6 การสร้างสรรค์ มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ประเด็นปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แล้วให้นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อหาคำตอบในประเด็นนั้นอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นไปอย่างมีเหตุผล 2) นักศึกษาต้องนำข้อมูลที่ตนเองวิเคราะห์มาเรียบเรียงหรือสรุปเป็นเนื้อหาใหม่ที่ใช้ภาษาของตนเอง 3) นักศึกษาต้องนำความรู้ที่ตนเองวิเคราะห์ไปปรับประยุกต์กับงานของตนทั้งภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ 4) นักศึกษาสามารถค้นหาข้อมูลที่เนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อฝึกให้เกิดกระบวนการแปลและเกิดการเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ และ 5) ในส่วนของภาคปฏิบัติ นักศึกษาต้องสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังจากการค้นหาข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลนั้น

3. ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล

3.1 การตระหนักรู้มีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องสอนนักศึกษาให้มีความรู้เรื่องลิขสิทธิ์ และสัญญาอนุญาตแบบเปิด 2) อาจารย์ต้องเน้นย้ำกับนักศึกษาเรื่องการให้เกียรติเจ้าของเนื้อหา หรือเจ้าของผลงานโดยการอ้างอิงแหล่งข้อมูลทุกครั้งเมื่อมีการใช้ข้อมูลจากการค้นหา 3) อาจารย์ต้องสอนนักศึกษาเรื่องโทษของการละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น พร้อมยกตัวอย่างกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ และเน้นย้ำว่าไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น 4) อาจารย์ต้องสอนให้นักศึกษารู้ถึงคุณค่าของผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยตนเอง รวมถึงการรักษาสิทธิ์ของผลงานตนเอง และ 5) อาจารย์ต้องปลูกฝังนักศึกษาเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3.2 การปฏิบัติมีแนวทาง ดังนี้ 1) อาจารย์ต้องใส่ข้อมูลแหล่งอ้างอิงทั้งในส่วนของเนื้อหา ภาพผลงานศิลปะ หรือคลิปวิดีโอที่นำมาใช้สอน เพื่อปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้นักศึกษา 2) อาจารย์ต้องเน้นย้ำนักศึกษาเรื่องการอ้างอิงแหล่งข้อมูลทั้งข้อมูลในรูปแบบเนื้อหา ภาพผลงานศิลปะ หรือคลิปวิดีโอให้ครบถ้วนและถูกต้อง 3) อาจารย์สามารถใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการแสดงผลงานศิลปะของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษา

ตระหนักและระวังเรื่องการคัดลอกผลงานของผู้อื่น 4) อาจารย์ต้องให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลใหม่ถ้าข้อมูลนั้นไม่มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูล หรืออ้างอิงแหล่งข้อมูลไม่ถูกต้อง 5) อาจารย์จัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบเชิงรุก 6) นักศึกษาต้องประมวลเนื้อหาที่ค้นคว้า สรุปและเรียบเรียงโดยใช้ภาษาของตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการคัดลอก แต่ยังคงอ้างอิงแหล่งข้อมูล 7) นักศึกษารวบรวมแหล่งอ้างอิงหรือบรรณานุกรมของแต่ละประเด็นเพื่อให้อาจารย์ตรวจสอบ 8) นักศึกษาต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ในกรณีที่นักศึกษาจะใช้รูปถ่าย หรือภาพผลงานที่มีลิขสิทธิ์เพื่อนำไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และต้องแสดงหลักฐานการขออนุญาต 9) การปฏิบัติงานศิลปะตามต้นแบบงานของผู้อื่นเป็นไปเพื่อการศึกษาถึงกลวิธี แต่ไม่ควรเผยแพร่ และนักศึกษาต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูล 10) นักศึกษาเลือกใช้คลิปวิดีโอ หรือภาพผลงานศิลปะจากเว็บไซต์ที่ให้ดาวน์โหลดโดยไม่ติดลิขสิทธิ์แต่ยังคงอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล และ 11) นักศึกษาต้องเขียนอ้างอิงแหล่งข้อมูลหรือบรรณานุกรมของแหล่งข้อมูลออนไลน์ตามรูปแบบที่สถาบันการศึกษาของนักศึกษาระบุใช้

4. เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาศิลปศึกษา

เว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจ มีประโยชน์และมีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาศิลปศึกษา ได้แก่ <https://www.unesco.org/en>, <https://www.scopus.com>, <https://artsandculture.google.com>, <https://scholar.google.com>, <https://www.insea.org>, <https://www.tcdc.or.th/th/home>, และ <https://www.pinterest.com>

อภิปรายผล (Discussions)

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้ **ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล**

จากผลการวิจัยพบว่า ต้องตรวจสอบและเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่แสดงวัน เดือน ปี ของการจัดทำหรือเผยแพร่ข้อมูล หรือวันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chumintarajak (2015, pp. 40-41) ที่พบว่า พฤติกรรมการรู้สารสนเทศ ด้านการประเมินแหล่งสารสนเทศดิจิทัลที่นักศึกษาประเมินทุกครั้ง คือ เว็บไซต์มีความทันสมัย ทั้งนี้เพราะทำให้ทราบว่าข้อมูลบนเว็บไซต์นั้นมีการจัดทำเมื่อไร ข้อมูลมีความทันสมัย ตรงตามจุดประสงค์ของการใช้ หรือมีการปรับปรุงให้สอดคล้องหรือก้าวทันกับแนวคิดตรงตามเวลานั้นหรือไม่ ผลการวิจัยยังพบว่า ต้องค้นหาข้อมูลอย่างน้อย 3-5 เว็บไซต์ในเรื่องเดียวกันเพื่อตรวจสอบเนื้อหาที่มีร่วมกันและเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ต้องค้นหาข้อมูลทั้งเว็บไซต์ในประเทศและต่างประเทศในเรื่องเดียวกันเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบเนื้อหาในประเด็นนั้น ๆ สอดคล้องกับ Techataweewan (2019, p. 74) ที่ได้อธิบายถึงการพิจารณาความสมบูรณ์ของ

เนื้อหา โดยเรื่องเดียวกันควรเปรียบเทียบว่าสารสนเทศแหล่งใดที่ให้เนื้อหาครบถ้วน กรณีที่เป็นเว็บไซต์สามารถเปรียบเทียบกับเว็บไซต์อื่นในเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ค้นพบจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มาเปรียบเทียบเพื่อดูความสอดคล้องของเนื้อหา รวมถึงทำให้เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพราะบางเว็บไซต์อาจนำเสนอข้อมูลไม่ครบตามประเด็นที่ต้องการ ผลการวิจัยยังพบว่า เลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Panleow (2019, p. 51) ที่พบว่า การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากเว็บไซต์ ข้อที่นักศึกษาเลือกใช้มากที่สุด คือ มีการอ้างอิงที่มาของข้อมูล ทั้งนี้เป็นเพราะการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลเป็นการแสดงว่าเนื้อหาที่น่าเสนอนั้น ผู้เขียนหรือผู้จัดทำมีการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อใช้ในการนำเสนอ มิใช่เป็นเพียงการนำเสนอความคิดเห็นส่วนตัว และผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์สามารถใช้วิธีการสะท้อนคิด โดยการสอบถามเพื่อให้นักศึกษาชี้แจงเหตุผลว่าทำไมถึงมีแนวคิดหรือเชื่อในข้อมูลนี้ เพื่อให้นักศึกษาได้คิดพิจารณาอย่างเป็นระบบถึงการได้มาของข้อมูล ซึ่งถือเป็นการพัฒนาทักษะทางปัญญาของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khorphon et al. (2019, p. 88) ที่พบว่า การสะท้อนคิดเป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นการใช้วิธีการสะท้อนคิด จึงเป็นวิธีการสอนที่อาจารย์สามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นการฝึกคิดอย่างเป็นระบบ และเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ไตร่ตรองข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษานำข้อมูลที่ค้นหามาแนะนำเสนอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสอบถามถึงความรู้ที่ได้รับ เนื่องจากถือเป็นการแบ่งปันความรู้ให้แก่เพื่อนร่วมชั้น รวมถึงอาจารย์สามารถรับฟังข้อค้นพบที่นักศึกษาคัดเลือกข้อมูลนั้นมาแนะนำเสนอ โดยมีอาจารย์เป็นผู้คอยสอบถามเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบถึงความรู้นักศึกษาได้รับ การที่ให้นักศึกษานำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในห้องเรียนถือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้นักศึกษานำข้อมูลที่ค้นพบมาประมวลเป็นความรู้ได้ สอดคล้องกับ Nasongkhla (2018, pp 166-167) ที่ได้อธิบายถึงกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์เรียนจากสารสนเทศ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย 1) การปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา 2) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ทั้งกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน และ 3) การปฏิสัมพันธ์กับความคิดขั้นสูงของตนเอง หรือการคิดวิเคราะห์ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ออกาสผู้เรียนในการรวบรวม สังเคราะห์สารสนเทศด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังจะเห็นได้ว่า นอกจากข้อมูลที่นักศึกษาค้นพบจะเป็นข้อมูลที่นำเสนอหรือถูกต้องเพียงใด แต่การที่จะนำข้อมูลเหล่านั้น

มาประมวลเป็นความรู้ได้นั้น กิจกรรมการเรียนการสอนยังถือเป็นสิ่งสำคัญที่อาจารย์ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของข้อมูลที่ค้นคว้าจากเว็บไซต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สอดคล้องกับ Maitaothong (2020, pp. 88-89) ที่ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินสารสนเทศที่พัฒนาโดยห้องสมุดมิลเนอร์ (Milner library) ของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐอิลลินอยส์ (Illinois State University) ซึ่งหนึ่งในเกณฑ์การประเมินนั้นคือ ความเกี่ยวข้อง โดยการมองดูความหลากหลายของแหล่งสารสนเทศก่อนที่จะกำหนดว่าจะใช้สารสนเทศรายการที่ค้นได้หรือไม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาหรือประเด็นหนึ่ง ๆ อาจมีการนำเสนอข้อมูลตามหลักแนวคิด ทฤษฎี หรือแง่มุมที่แตกต่างกัน การที่นักศึกษาได้ค้นคว้าหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างประเทศจะทำให้นักศึกษาได้รับข้อมูลที่อาจมีความแตกต่างในเรื่องของบริบททางสังคม วัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจมีผลต่อเนื้อหาในบางประเด็นที่นักศึกษาต้องการสืบค้น

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่ค้นหา แล้วให้นำข้อมูลไปปรับประยุกต์กับการทำงานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงนักศึกษาต้องกลั่นกรองข้อมูลที่ได้รับจากการค้นคว้า เพื่อนำมาปรับประยุกต์กับการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำข้อมูลที่ค้นหา มาปรับใช้ในการทำงาน หรือให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง จะทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งผ่านการปฏิบัติ สอดคล้องกับ Saengloetuthai et al. (2020, p. 163) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นหลักและเป็นการเรียนรู้จากกันและกัน ด้วยการกระทำด้วยกัน คิดและลงมือกระทำร่วมกัน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทำให้ได้มาซึ่งทางแก้ปัญหาและความรู้ใหม่ ทั้งในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือสถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ต้องสอนวิธีคิด วิธีทำ วิธีการ และกระบวนการในการวิเคราะห์ พร้อมวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในห้องเรียน ทั้งนี้เพราะอาจารย์ถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์และผ่านการค้นคว้าหาความรู้ในประเด็นต่าง ๆ มาก่อน อาจารย์จึงสามารถถ่ายทอดถึงกระบวนการและวิธีการคิด วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักศึกษานำไปใช้ เช่นเดียวกับ Sintapanon et al. (2019, pp. 194-195) ที่ได้ยกตัวอย่างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์การค้นคว้าข้อมูลซึ่งได้แก่ระบุข้อมูลที่จำเป็นและแหล่งข้อมูล จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล และแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ผลการวิจัยยังพบว่า ต้องเลือกใช้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการค้นหา สอดคล้องกับ Naretorn (2017, p. 122) ที่กล่าวถึงหลักการ

พิจารณาการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง ซึ่งหนึ่งในหลักการนั้นคือ พิจารณาการใช้สารสนเทศที่วัตถุประสงค์การใช้งาน หรือผลประโยชน์จากการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา การวิจัย การตีพิมพ์วิชาการ และการแนะนำผลงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความหลากหลาย และมีตัวเลือกมากมายจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยแต่ละเว็บไซต์อาจมีการนำเสนอข้อมูลในประเด็นและหัวข้อที่แตกต่างกันออกไป นักศึกษาจึงควรกลั่นกรองและเลือกใช้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการค้นหาในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาต้องนำข้อมูลที่ตนเองวิเคราะห์มาเรียบเรียงหรือสรุปเป็นเนื้อหาใหม่ที่ใช้ภาษาของตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังจากการค้นคว้าหาข้อมูล ทั้งนี้เพราะเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาประมวลผลเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่ผ่านการสร้างสรรค์ออกมาอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของ Bloom ในขั้นสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นขั้นที่ 6 ของกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนหน้านี้ โดยผ่านกระบวนการในการสร้าง การวางแผน การออกแบบ การผลิต หรือการประดิษฐ์ (Anderson et al., 2001, pp. 68, 84-88)

ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูล

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ต้องสอนนักศึกษาให้มีความรู้เรื่องลิขสิทธิ์และสัญญาอนุญาตแบบเปิด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ Saengumnat et al. (2021, p. 33) ที่พบว่าการรับรู้กฎหมายลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องลิขสิทธิ์ ดังนั้น อาจารย์จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้นักศึกษามีความเข้าใจว่าข้อมูลชนิดใดที่มีลิขสิทธิ์ และลิขสิทธิ์ประเภทใดที่นักศึกษาสามารถนำมาใช้ได้ หรือลิขสิทธิ์ประเภทใดที่จำเป็นจะต้องได้รับการอนุญาตก่อนการนำมาใช้ และผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ต้องสอนให้นักศึกษารู้ถึงคุณค่าของผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยตนเอง รวมถึงการรักษาสิทธิ์ของผลงานตนเอง ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนในบางรายวิชาของสาขาวิชาศิลปศึกษาจะมีการให้นักศึกษาศึกษาผลงานศิลปะซึ่งผลงานศิลปะที่นักศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นถือเป็นผลงานที่กลั่นกรองออกมาจากการประมวลความคิดสู่การถ่ายทอดออกมาเป็นชิ้นงานอันเป็นรูปธรรมจึงถือว่านักศึกษาเป็นเจ้าของและมีสิทธิ์ในผลงานศิลปะชิ้นนั้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ต้องเน้นย้ำเรื่องการอ้างอิงแหล่งข้อมูล ทั้งข้อมูลในรูปแบบเนื้อหา ภาพผลงานศิลปะ หรือคลิปวิดีโอ ให้ครบถ้วน

และถูกต้อง เพราะถือเป็นการให้เกียรติเจ้าของเนื้อหาที่นักศึกษานำข้อมูลมาใช้ อีกทั้งยังทำให้เนื้อหาของงานนั้น ๆ มีความน่าเชื่อถือ แสดงให้เห็นที่มาที่ไปของข้อมูล สอดคล้องกับผลวิจัยของ Pawinun (2022, pp. 99-100) ที่พบว่า บทบาทของผู้สอน คือ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และมารยาทในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการนำข้อมูล สารสนเทศ ความรู้ และความคิดของผู้อื่นมาใช้จะต้องมีการอ้างอิงอย่างถูกต้องและการขออนุญาตเจ้าของผลงาน แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาควรจะศึกษาถึงรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมหรือการอ้างอิงที่สถาบันการศึกษาของตนกำหนดใช้

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. อาจารย์ควรยอมรับเมื่อนักศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเพิ่มพูนความรู้ รวมถึงนำมาปรับประยุกต์กับภาระงาน
2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เมื่ออาจารย์มีการมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าความรู้หรือนำข้อมูลมาใช้ประกอบการทำงาน อาจารย์ควรนำแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการประเมินแหล่งข้อมูลไปปรับใช้
3. อาจารย์สามารถนำแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านการประยุกต์สู่การเรียนรู้ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา
4. อาจารย์ควรนำแนวทางการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านจริยธรรมการใช้ข้อมูลไปใช้สอนและปลูกฝังเรื่องจริยธรรมการใช้ข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแก่นักศึกษา
5. อาจารย์ควรส่งเสริมให้นักศึกษาดูหรือศึกษาภาพผลงานศิลปะบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางด้านสุนทรียภาพ และประสบการณ์ทางด้านงานศิลปะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิจัยไปทดลองใช้และศึกษาผลของความเข้าใจ หรือความคิดสร้างสรรค์ จากการปรับประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกับการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา
2. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบของเทคโนโลยีทางการศึกษา โปรแกรม หรือแอปพลิเคชันที่สามารถนำมาปรับประยุกต์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านศิลปศึกษาอย่างเหมาะสม

■ เอกสารอ้างอิง (References)

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J., & Wittrock, M. C. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. Longman.
- Chumintarajak, P. A. (2015). *Information literacy behavior for research of undergraduate student of Dhurakij Pundit University*. Dhurakij Pundit University.
- Department of Intellectual Property, Ministry of Commerce. (2017). *Khwām rū būangton dān sapsin thāng panyā* [Introduction to intellectual property]. Konmek publishing. https://www.ipthailand.go.th/images/Promote/2_book_DIP.pdf
- Dobbs, S. M. (1992). *The DBAE handbook: An overview of discipline-based art education*. Getty Center for Education in the Arts.
- Khamsombat, K. (2019). *Information literacy and perceive self-efficacy of student Rajabhat University northeast*. Rajabhat Maha Sarakham University. <http://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127640/Khamsombat%20Kanjana.pdf>
- Khorphon, S., Pankeaw, J., Sarobol, T., Choopun, K., Chomchan, S., & Boonlue, N. (2019). Promoting of critical thinking skills in nursing students through reflective thinking. *Nursing Journal*, 46(1), 87-101. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/article/view/180710/128268>
- Kijpaisalratana, N. (2014). *Inquiring-selecting-reading-writing: Skills for learning in social sciences*. Chulalongkorn University Press.
- Maitaonthong, T. (2020). *Thaksa kām rū sārasonthēt nai satawat thī 21* [Information literacy skills in the 21st century]. Greenlife printing house.
- Nareton, W. (2017). *Kām rū sārasonthēt nai satawat thī 21* [Information literacy in the 21st century]. Nakhonratchasima Rajabhat University.
- Nasongkhla, J. (2014). © vs public domain knowledge on a cyberspace. In P. Koraneekit, N. Songkram, & J. Khlaisang (Eds.), *Rūam bot khwām 'ong thēknōlōyī læ sūsān kānsuksā: nawatkam kānranrū bāp phasomphasān* [Collected articles of educational technology and communications: Blended learning innovation]. Chulalongkorn University Press.
- Nasongkhla, J. (2018). *Digital learning design*. Chulalongkorn University Press.
- Panleow, J. (2019). *Improving students' information literacy skills in senior project in Information Science course at faculty of Informatics, Mahasarakham University* [Master's thesis, Mahasarakham University]. Mahasarakham University Intellectual Repository. <http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/793/1/59011280501.pdf>
- Pawinun, P. (2022). Guidelines for information and digital literacy skills development of secondary education students. *TLA Bulletin*, 66(1), 87-103. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/ta_bulletin/article/download/253225/173078
- Saengloetuthai, J., Thongnin, P., Booncherdchoo, N., Maneerat, C., Srisopha, Y., & Takomsane, M. (2020). Action learning. *Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University*, 10(3), 155-163. <https://journal.pbru.ac.th/admin/upload/article/5729-2021-04-05.pdf>
- Saengumnat, Z., Suksangprasit, J., & Patsat, A. (2021). *Promoting the acknowledgement of copyright law of Rambhai Barni Rajabhat University students using multimedia*. Rambhai Barni Rajabhat University.
- Sintapanon, S., Sukying, F., Weerakiatsunthorn, J., & Naparat, P. (2019). *Lākāi withī sōn . . . phūa phatthanā khunnaphāp yaowachon Thai* [Variety of teaching methods to develop the quality of Thai youth]. 9119 Technic Printing.
- Techataweewan, W. (2019). *Information literacy for project writing* (3rd ed.). Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University.